

Eesti EL 7. raamprogrammis. *Vahearuanne*

Sisukord

Sissejuhatus

1

Koostaja **Ülle Must**

Toimetaja **Aili Norberg**

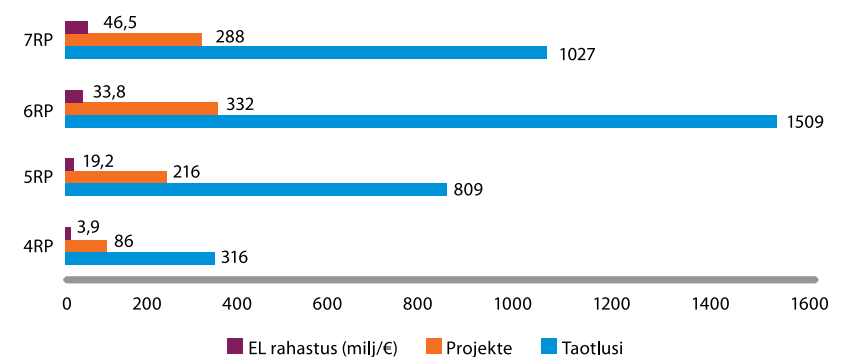
Väljaandja **SA Archimedes teaduskoostöö keskus**

ISBN 978-9949-481-05-7

Eesti EL 7. raamprogrammis. *Vahearuanne*

Euroopa Liidu 7. raamprogrammi ajavarust on kulunud juba üle poole, samas on eelarvest kulutatud alles esimene kolmandik. Seega on paras aeg vahekokkuvõtete tegemiseks, teades, et järelejäänud ajal eraldatakse võitjatele suurimad grandid raamprogrammi ajaloos.

Käesoleva vahekokkuvõtte arvandmed on saadud Euroopa Komisjoni hallatavast eCORDA süsteemist ning kõik andmed on esitatud seisuga 25. oktoober 2010.

Joonis 1. Eesti osalejate taotluste ja projektide hulk ning EL poolse rahastuse suurus läbi nelja raamprogrammi

Juba praegu võib öelda, et 7. raamprogramm (7RP) on kujunemas Eesti jaoks nii teaduspoliitilises tähenduses kui ka ühiskondliku mõjukuse ulatuses üheks olulisemaks läbi Eesti osaluse ajaloo. Seda nii teadlaskonna kaasatuse, sissetoodud rahastuse suuruse kui ka ühiskonna poolt sellele omistatud tähelepanu poolest.

Võrreldes eelnevate programmidega on 7RP küll suurema eelarvega, aga samas tänu oma ambitsioonidele (kogu maailma paremiku kaasamine ning globaalsete teemade lahendamise algatamine) on ta kujunenud osalejate jaoks kõrge konkurentsikünnisega ettevõtmi-seks. Sellele vaatamata on sellesse heitlusesse läinud juba ligi 300 tuhat taotlejat üle maailma. Ka Eesti senine osalusaktiivsus on märkimisväärne. Võrreldes tulemusi läbi raamprogrammi erinevate alaprogrammide näeme, et 7RP programmide osas kuulub Eesti oma edukuselt taotlejate esimesse poolde. Samas peab tõdema, et Euratom programmis on meie osalus null (Tabel 1). Võrreldes Eesti positsiooni teiste EL-27 riikidega näeme, et kui Euroopa Komisjoni poolne rahastus Eestile (46,5 miljonit eurot) moodustab 0,25% 7RP vastavast eelarvest, siis SKP osas moodustab Eesti 0,1% EL-27 vastavatest summaarsetest näitajatest. Euroopa Komisjoni poolse rahastuse ja SKP võrdluses on Eesti eraldi esile tõstetud 12. novembril 2010 valminud 7RP vahearuanandes, sest see eristub märkimisväärselt positiivselt Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriikide omast (Interim Evaluation of the Seventh Framework. Report of the Expert Group. 12 November 2010).

Osalemine programmide kaupa

Kõige suurem arv edukaid projekte (37) on Eestil Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) toetuseks mõeldud programmis, järgnevad Tervishoiu (30) ja Teadus ühiskonnas (28) programmid. Samuti on konkurentsivõimelised olnud Sotsiaal- ja humanitaarsuunalised konsortsiumid. Kui Eesti edukad projektid moodustavad keskmiselt 2,3% kõigist edukatest projektidest, siis Teadus ühiskonnas programmis moodustavad edukad projektid 18,4% ning Sotsiaalmajandus- ja humanitaarteaduste programmis 15% kõigist edukatest projektidest. Samas on Eesti osalus madal Ideede (0,15%), Inimeste (0,8%) ning Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) programmi (1,5%) projektides.

Tabel 1. Taotlused ja edukad projektid programmide kaupa

Programm	Taotlusi		Edukaid		Edukuse määr	
	Taotlejaid	Projekte	Taotlejaid	Projekte	Taotlejaid	Projekte
Tervis	159	129	32	30	20,1	23,3
Toit	48	46	12	12	25	26,1
IKT	139	118	20	17	14,4	14,4
NMP	21	18	11	10	52,4	55,6
Energia	26	24	9	8	34,6	33,3
Keskfond	77	70	15	15	19,5	21,4
Transport	40	34	8	7	20	20,6
SotsHum	143	136	23	22	16,1	16,2
Kosmos	19	17	5	4	26,3	23,5
Julgeolek	26	24	8	8	30,8	33,3
Üldised	1	1	1	1	100	100
Koostöö	699	617	144	134	32,7	21,7
ERC	14	14	2	2	14,3	14,3
Ideed	14	14	2	2	14,3	14,3
Marie Curie	92	80	27	21	29,3	26,25
Inimesed	92	80	27	21	29,3	26,25
TeadInfra	32	28	14	12	43,8	42,9
VKE	213	150	53	37	24,9	24,7
TeadReg	37	16	3	3	8,1	18,75
TeadPot	30	30	8	8	26,7	26,7
TeadÜhis	80	73	30	28	37,5	38,4
TeadPol	3	3	2	2	66,7	66,7
INCO	14	14	5	5	35,7	35,7
Võimekus	409	314	115	95	34,8	30,3
Euratom	2	2	0	0	0	0
Kokku	1216	1027	288	252	22,2	24,5

Allikas: eCORDA tabelid „FP7 Submitted Eligible proposals: by Priority Area and Funding Scheme“, „FP7 retained for Funding Proposals: by Priority Area and Funding Scheme“ ERC ja Marie Curie puhul ainult vastuvõtva organisatsiooni andmed

Euroopa Komisjoni poolne rahastus

Euroopa Komisjon on eraldanud kõige enam raha IKT, Tervise ja Ideede programmile (vastavalt 21,21%, 13,72% ning 12,51% edukate projektide eelarvest). Eesti edukatest projektidest moodustavad esikolmiku Teaduspotsiaali, Tervise ja VKE programmid (vastavalt 17,3%, 14,67% ning 13,51% Eesti edukate projektide eelarvest). Kuna eelarved varieeruvad programmi, siis küllaltki huvitava tulemuse saame, kui **võrdleme Eesti projektide eelarvete** mahtu kõigi projektide eelarvetega (Tabel 2).

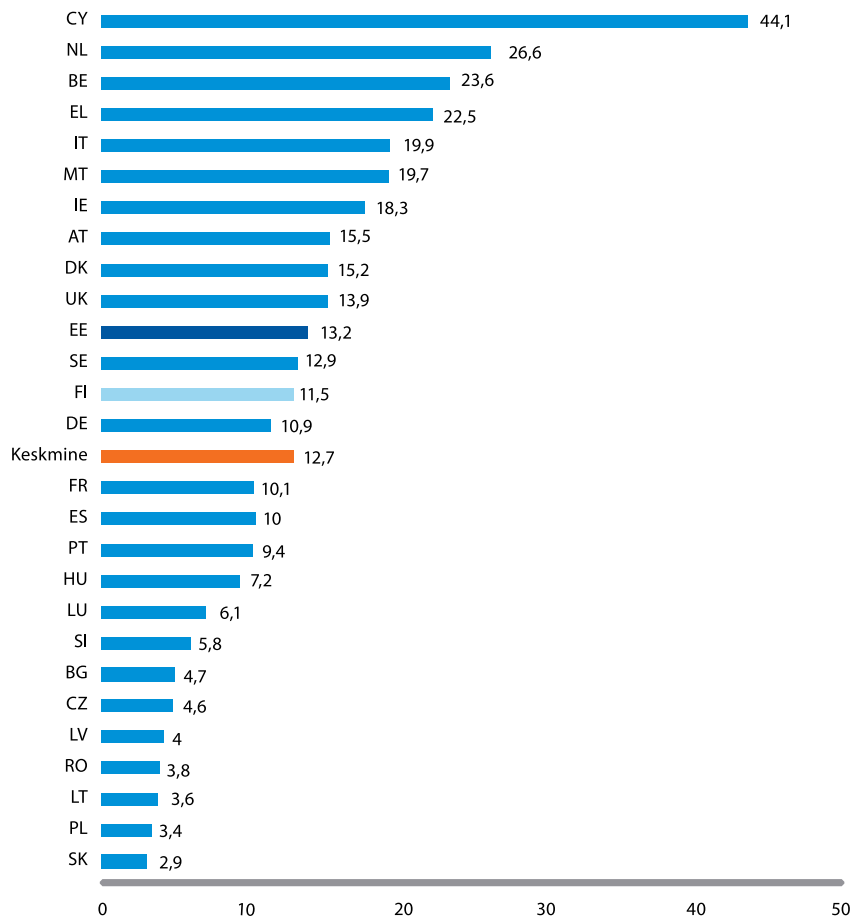
Siit nähtub, et Koostöö, Ideede ja Euratom programm tervikuna on allpool keskmist, samas Inimeste ja Võimekuse programm on tunduvalt üle keskmise. Suurima osa vastava programmi eelarvest on senini saanud Marie Curie programmi tegevused, Teaduspotsiaali programm ja Teadus ühiskonnas programmid. Inimeste (Marie Curie tegevused) programmi puhul ongi tegemist juhtumiga, mis näitab, et projektide arv ei pruugi sugugi proportsioonis olla eelarve suurusega. Nagu eelmisel leheküljel mainisime, on Inimeste programm projektide arvu osas ilmselgelt esindatud alla võimaluste, samas on edukate projektide suur eelarve tõstnud programmi Eesti edukamaks.

Tabel 2. Eesti edukate projektide eelarvete osakaal programmide kogueelarvetes (miljonit eurot)

Programm	Kõik	Eesti	Eesti proportsioon (%)
Inimesed	24,58	1,85	7,53
TeadPot	149,95	8,06	5,38
TeadÜhis	176,68	2,56	1,45
VKE	523,2	6,3	1,2
TeadPol	14,16	0,16	1,15
SotsHum	278,04	2,71	0,98
TeadReg	56,33	0,5	0,88
Võimekus	2293,26	19,32	0,84
INCO	76,16	0,39	0,51
Julgeolek	513,22	1,5	0,29
Tervis	2522,44	6,84	0,27
Keskmine	18384,03	46,61	0,25
Transport	1467,03	2,89	0,2
Keskkond	870,21	1,56	0,18
Koostöö	13527,47	24,86	0,18
Toit	826,69	1,21	0,15
Kosmos	375,05	0,5	0,13
NMP	1726,83	2,14	0,12
IKT	3898,65	4,41	0,11
Energia	982,36	1,09	0,11
TeadInfra	1296,77	1,36	0,11
Ideed	2299,38	0,58	0,03
Üldised	66,95	0,01	0,02
Euratom	239,34	0	0

Kui võrrelda EL-27 riikide seisu, lähtudes Euroopa Komisjoni poolsest eelarvest ühe teadlase kohta (Joonis 2), siis kuulub Eesti kümne esimese edukama riigi hulka. Kahtlemata mängib antud tulemuse juures oma rolli ka riigi väiksus, kuid nagu jooniselt näeme, ei ole see lõplikult määrav tegur. **Võrreldes neid andmeid 6RP** lõplike tulemustega, on Eesti eelarve ühe teadlase kohta tunduvalt kasvanud. Eelmises raamprogrammis oli see 10 tuhat eurot, hetke seisuga on see 13 tuhat eurot. Kasvutendents ei ole üldine, EL-27 riikidest vaid Belgial, Taanil, Eestil, Portugalil, Soomel ja Tšehhil on praegu näidata suuremaid eelarveid kui 6RP-s.

Joonis 2. EL poolne eelarve ühe teadlase kohta riikide kaupa (tuhat eurot)

Allikas: A more research-intensive and integrated European Research Area Science, Technology and Competitiveness key figures report 2008/2009. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008; eCORDA andmebaas, tabel „Success rates by country as October 2010“.

7RP toetuste eraldamise põhimõtteks on kaasrahastamine: komisjon üldiselt ei „osta“ teadusuuringuid, sõlmides selleks lepinguid või makstes teatud hinda, vaid pakub toetusrahasid projektidele, mis kannavad ka ise teatud protsendi oma kogukuludest. Hüvitatud summa ja projekti kulude suhte ülempiir oleneb rahastamisskeemist, osaleja juriidilisest staatusest ning tegevuse liigist. Tavapäraselt hüvitatakse teadusuuringute ja tehnoloogia arendustegevuse puhul 50% kuludest.

Teatud juriidiliste isikute puhul võib hüvitismäär olla ka kuni 75% (mittetulunduslikud avalikud asutused, VKE organisatsioonid, teadusuuringute organisatsioonid, kõrg- ja keskharidusasutused). Näidistegevuste puhul on hüvitise määraks kuni 50%. Muude tegevuste (konsortsiumi juhtimine, võrgustike rajamine, koolitamine, koordineerimine, levitamine jne) puhul võidakse hüvitada kuni 100% hüvitamiskõlblikest kuludest. 100%-line hüvitis kehtib ka Euroopa Teadusnõukogu raames teostatavatele eesliini teadusuuringutele (vt lähemalt http://ec.europa.eu/research/fp7/understanding/fp7inbrief/funding-schemes_et.html).

Rahastamisskeemid

Kui vaatleme Eesti osalust erinevates rahastamisskeemides (Tabel 3), siis näeme mõningat lahknevust raamprogrammi üldpildist. Ilmselt on Eestist taotletud ja saadud proportsionaalselt vähem projektide rahastusi Marie Curie tegevustes ning Euroopa Teadusnõukogu konkursil. Samas on Eesti olnud tunduvalt aktiivsem ning edukam BSG (teadusuuringud konkreetsete rühmade huvides) ning CSA (koordineerivad ja toetavad tegevused) taotlustes. Koostööprojektid on olnud Eesti taotlejate vaieldamatud eelistused, mis on rõõmustav, sest tõukefondide perioodi alguses väljendati kartust, et Eesti organisatsioonid ei suuda ise finantseerida mõlemat programmi ning võib-olla loobub 7RP teadusprojektidest.

Tabel 3. Taotluste ja edukate taotluste proportsioon rahastamisskeemides (%)

Rahastamisskeem	Kokku		Eesti	
	taotlusi	Edukaid	taotlusi	Edukaid
BSG	4,4	3,8	14,1	13,1
CP	35,8	27,9	51,2	39,7
CP-CSA	0,9	1,5	2,3	3,6
CSA	10,8	12,2	23,3	36,1
ERC	18,7	12,1	1,4	0,8
MC	29,2	42,1	7,2	6,3
NoE	0,2	0,4	0,5	0,4

BSG=Teadusuuringud konkreetsete rühmade (eriti VKEde) huvides; CP=Koostööprojekt; CSA=Kordineerivad ja toetavad tegevused; ERC= Euroopa Teadusnõukogu grandid; MC=Marie Curie tegevused; NoE=Tippkeskuste võrgustikud

7RP ambitsioone arvestades võiks arvata, et projektide konsortsiumid on võrreldes eelnevate raamprogrammidega tunduvalt kasvanud. Eesti puhul me sellist tendentsi üldjuhul ei tähelda. Koostööprogrammi projektide partnerite keskmine arv on 15, VKEde toetuseks mõeldud programmi projektide puhul on see 10. Tunduvalt on suurenenud koordineerivate ja toetavate tegevuste projektide konsortsiumide arv, mis ulatub 15-ni (6RP-s oli see 11-12).

Sellele on ka väga lihtne seletus – 7. raamprogrammis toetas Euroopa Komisjon spetsiaal-seid riikide raamprogrammide kontaktpunktide projekte, kus partnerite arv ulatus kuni neljakümneni. Eesti kontaktpunktide organisatsioon Sihtasutus Archimedes osaleb neis projektides väga aktiivselt, nende partnerite koguarv moodustas üle kolmandiku selle projektitüübi partnerite arvust.

ERA-NET skeem

Teatavasti moodustab raamprogrammi eelarve ainult väikese osa Euroopa teadusraha-dest. Selleks, et kooskõlastada tegevusi ning algatada ühiseid projektikonkursse, loodi 6. raamprogrammi ajal ERA-NET skeem. See jätkub ka 7. raamprogrammis, juurde on loodud uus skeem ERA-NET Plus. See on mõnes mõttes ERA-NET skeemi edasiarendus, milles juba olemasolevad konsortsiumid saavad taotleda lisaraha ühiskonkursi jaoks põhimõttel 2/3 osalevatelt organisatsioonidelt ja 1/3 Euroopa Komisjonilt.

Tabel 4. Eesti rahastavate organisatsioonide osalemine 7RP ERA-NET projektides

Akronüüm	Projekti pealkiri	Eesti partner	Partnereid
BiodivERsA2	Cooperation and shared strategies for biodiversity research programmes in Europe	ETF	17
CIR2CLE	Climate Impact Research and Response Coordination for a Larger Europe - Science meets Policy	ETF	24
CORE Organic II	Coordination of European Transnational Research in Organic Food and Farming Systems	Eesti Põllumajan-dusministeerium	22
DC-NET	Digital Cultural heritage NETwork – ERA-NET supporting cooperation for research infrastructure in the digital cultural heritage field	Eesti Kultuuri-ministeerium	8
EMRP	European Metrology Research Programme	AS Metrosert	22
ERA-Instruments	Infrastructure Funding in the life sciences	Eesti Haridus- ja teadusministeerium	12
ERA.NET RUS	Linking Russia to the ERA: Coordination of Member State /Associated Countries S&T	SA Archimedes, ETF	11
EU-SEC II	Coordinating national research programmes and policies on security at major events in Europe	Eesti Politsei Kohtueksperitiisi ja Kriminialistika Keskus	23
EUPHRESKO II	European Phytosanitary Research Coordination II	Eesti Põllumajan-dusministeerium	34
EUROCOURSE	Europe against Cancer: Optimisation of the Use of Registries for Scientific Excellence in research	Tartu Ülikool	13
HERA JRP	Humanities in the European Research Area - Joint Research Programme	ETF	14
HIVERA	Harmonizing, Integrating and Vitalizing European Research on Aids/HIV	ETF	8
iMERA-Plus	Implementing Metrology in the European Research Area - Plus	AS Metrosert	20
MARTEC II	ERA-NET MARitime TEChnologies II	Tallinna Tehnikaülikool	31
NORFACE II	New Opportunities for Reserach Funding Agency Co-operation II	ETF	15
NORFACE Plus	NORFACE Transnational Programme on Migration in Europe	ETF	13
SmartGrids	SmartGrids ERA-NET	ETF	16

Allikas: <http://netwatch.jrc.ec.europa.eu/nw/index.cfm/info/Nets>

Eesti organisatsioonid osalevad 17 ERA-NET projektis. Eesti Teadusfond on haaratud neist ligi pooltesse.

Tabel 5. Eesti osalemine ERA-NET Plus ühiskonkurssidel

ERA-NET Plus	Taotlejaid	Edukaid	Edukus (%)	Eesti kontributsioon (€)
iMERA Plus	3	2	66,7	91101
BONUS Plus	63	5	7,9	350000
NORFACE Plus	22	1	4,5	64800
HERA JRP	35	1	2,9	25000

Allikas: ERA-NET Plus Review 2010. Final Report of the Review Panel. June 2010.

2010. a. juuni seisuga oli välja kuulutatud üheksa ERA-NET Plus ühiskonkurssi, neist neljas osalesid ka eestlased (Tabel 5). Eestist osales konkurssidel 123 gruppi, neist edukaiks osutusid üheksa. Eesti keskmine edukus oli 28%, mis jääb tunduvalt alla konkursside keskmisele (35%).

Ühised tehnoloogiaalgatused

7. raamprogrammis on toimunud väga suur nihe teadusmahukate projektitüüpide suunas, mis liidab ettevõtteid ja teadusorganisatsioone tootmise ja tehnoloogia uurimise võtmevaldkondades mitmete suurte **ühiste tehnoloogiaalgatuste** (Joint Technology Initiatives, JTI) kaudu. Ühised tehnoloogiaalgatused suurendavad teadusinvesteeringute mõõtmeid ja mõju, tagavad teadustöö koordineerimise ja integreerimise Euroopas ning suurendavad tootmistegevuse tehnoloogilist sisu.

Ühistele tehnoloogiaalgatustele loiid raamistiku Euroopa tehnoloogiaplatvormid, mis viisid kokku teadlased, tootmise ning muud asjaomased sidusrühmad eelkõige tehnoloogia valdkonnas. Nad määratlesid teadus- ja arendustegevuse prioriteedid ning tegevuskavad erinevates strateegiliselt tähtsates küsimustes. Töösse läks 36 erinevat tehnoloogiaplatvormi, millest seitsmes osalesid ka Eesti organisatsioonid.

Tabel 6. Eesti organisatsioonide osalus Euroopa tehnoloogiaplatvormides

Tehnoloogiaplatvorm	Eesti partner
Embedded Computing Systems (ARTEMIS)	TTÜ CEBE
European Technology-Platform on Smart Systems Integration (EPoSS)	Eesti on märgitud partneriks, organisatsioon pole välja toodud
Food for Life (Food)	Eesti Toiduliit
Forest based sector Technology-Platform (Forestry)	Eesti Maaülikool, metsandus- ja maaehitusinstituut
Future Manufacturing Technologies (Manufuture)	EAS
Plants for the Future (Plants)	Tallinna Tehnikaülikool, Jõgeva Sordiaaretuse Instituut, Eesti Maaülikool, Tartu Ülikool
Waterborne ETP	HTM

Rivo Raamatu kogutud andmed. Lähemalt: http://cordis.europa.eu/technology-platforms/individual_en.html

Viis Euroopa tehnoloogiaplatvormi on haaratud avaliku- ja erasektori partnerlusse ning ühistesse tehnoloogiaalgatustesse:

- Innovatiivse meditsiini algatus (IMA)
- Sardüsteemid (ARTEMIS)
- Lennundus ja õhustransport (Clean Sky)
- Nanoelektronika tehnoloogiad 2020 (ENIAC)
- Vesiniku- ja kütuseelementide algatus (FCH).

Eesti osalus ARTEMISes on seni päädinud kahe eduka projektiga. Kui suured võimalused väikestel riikidel tehnoloogiaalgatustes osaleda on, näitab aeg. Praegu ettevalmistatavates riikide positsioonides 8. raamprogrammi tuleviku kohta kumab läbi umbusk ja ebakindlus selle initsiatiivi tuleviku osas.

Organisatsiooni tüübid

Raamprogrammi taotlustes tervikuna (sh Eestis) on kõige aktiivsemad ning ka edukamad organisatsioonid olnud haridusasutused. Eesti puhul tähendab see nelja ülikooli - Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli, Tallinna Ülikooli ning Eesti Maaülikooli. Kasumit taotlevate eraettevõtete osalusega taotlused moodustavad veerandi kõigist edukatest projektidest nii Eestis kui ka raamprogrammis tervikuna.

Teadusasutused, mis moodustavad raamprogrammis tervikuna suuruselt kolmanda grupi, ei kuulu Eestis juhtgruppi. Suures osas on see tingitud sellest, et lõviosa teadustööst toimub Eestis ülikoolide juures. Eestit esindavad selles kategoorias TTÜ Küberneetika Instituut, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut, Eesti Biokeskus, Eesti Maaviljeluse Instituut, Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti-Rootsi Vaimse Tervise ja Suitsidoloogia Instituut, Sihtasutus Säästva Eesti Instituut, Balti õpingute Instituut, Osaühing Eesti Innovatsiooni Instituut, Sihtasutus poliitikauuringute keskus PRAXIS, Tervise Arengu Instituut ning Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum.

Märkimisväärselt kõrgem on Eesti puhul kategooriasse „Muud“ ning „Riiklik“ kuuluvate organisatsioonide osalus, seda nii taotluste hulgalt kui ka edukuselt. **Põhiosa „muu“ alla kuuluvatest organisatsioonidest moodustavad riigi poolt loodud sihtasutused** – Archimedes, EAS, ETF, AHHA. Täpsustuseks peab lisama, et kõik taotlejad määratlevad oma organisatsiooni tüübi ise.

Tabel 7. Projektide jagunemine organisatsioonide tegevuse tüüpide järgi (%)

Tegevuse liik	Kokku		Eesti	
	Taotlejaid	Edukaid	Taotlejaid	Edukaid
HES	39,6	37,1	41,7	36,8
PRC	25,8	25,3	29,4	23,6
PUB	4,4	6	7,3	12,2
REC	20	23,5	10,9	12,8
OTH	6,2	5,8	9,5	13,9
N/A (ERC)	4	2,3	1,2	0,7

HES= Higher or Secondary Education, PRC=Private for Profit (excl. education), PUB=Public Body (excl. research and education), REC=Research Organisations, OTH=Other, N/A – Euroopa teadusnõukogu grantide puhul pole organisatsiooni tüüp välja toodud

Kuna raamprogrammi üheks eesmärgiks on teadustulemuste võimalikult efektiivne rakendamine ühiskonna teenistusse, siis erilise tähelepanu all on väikese ja keskmise suurusega ettevõtete (moodustavad 90% Euroopa ettevõtetest) haaratus projektidesse. Majanduskriisi tingimustes on rakendatud raamprogrammis nn positiivset diskrimineerimist, kus Koostöö programmi konkursi tingimustesse on sisse kirjutatud, et vähemalt 15% eelarvest peab minema VKE-dele (“Decision no 1982/2006/EC of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 concerning the Seventh Framework Programme of the European Community for Research, Technological Development and Demonstration activities (2007-2013)” – Annex1, I. Cooperation).

Tabel 8. VKE organisatsioonide osalemine edukates projektides programmide kaupa (%)

Programm	Kokku	Eesti
Koostöö	65,42	47,87
Ideed	0,01	0
Inimesed	8,03	3,19
Võimekus	25,72	48,94
Euratom	0,82	0
Keskmine	22,39	32,64

Kas tänu sellele või siis mingitel muudel põhjustel, on VKE organisatsioonide kaasatus 7RP-s hüppeliselt kasvanud. 26,07% kõigist taotlejatest on olnud VKE organisatsioonid, Eesti puhul on see osakaal isegi suurem, ulatudes 40,71%-ni. Samas on taotluste edukus nii üldiselt kui ka Eesti puhul olnud alla keskmise (vastavalt 19,35% ja 18,99%). Sellele vaatamata on ettevõtete osalus erinevates programmides märkimisväärtne, ulatudes näiteks Koostöö programmi puhul üldiselt 65,42%-ni ning Eesti osas 47,87%-ni. Raamprogrammis tervikuna on VKE organisatsioonide osakaal 22,39%, Eesti puhul on see proportsioon suurem, ulatudes 32,64%-ni. Sama tendents on jälgitav ka eelarve osas. Raamprogrammis tervikuna on VKE organisatsioonidele eraldatud 18,16% eelarvest, Eestis on see protsent hulga kõrgem, ulatudes 31,26%-ni. VKE organisatsioonide osaluse suurendamist püsib kindlasti tõsiasi, et väikeste ettevõtete puhul on raske leida omafinantseeringut.

Koordinaatorid

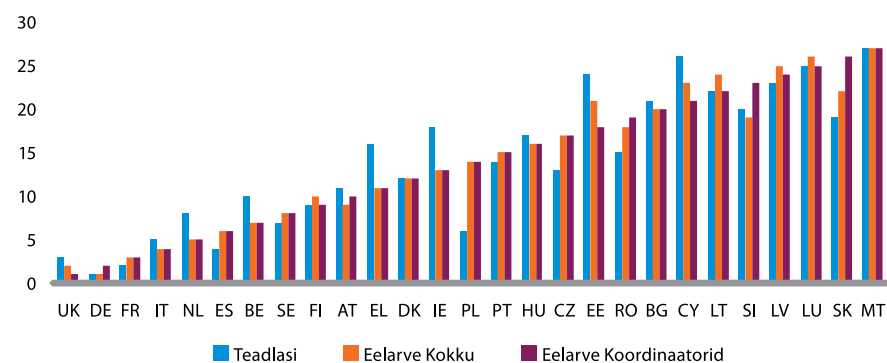
Projektide koordineerimine on Eestis läbi raamprogrammides osalemise ajaloo olnud vaidluste objektiks. Ühelt poolt tõstavad koordineeritavad projektid organisatsiooni kui terviku mainet, samas toob see kaasa hulga administratiivset tööd, mida on kergem kanda suurtel organisatsioonidel. Raamprogrammis tervikuna langeb lõviosa koordineerimisest liikmesriikide ning raamprogrammiga assotsieerunud riikide õlgadele (Tabel 9).

Tabel 9. Edukate projektide koordinaatorid riikide ja programmide kaupa.

Koordinaator	KOKKU	Koostöö	Ideed	Inimesed	Võimekus	Euratom
AT	314	140	33	111	30	0
BE	438	223	46	124	37	8
BG	30	1	2	17	10	0
CZ	57	4	4	39	7	3
CY	34	1	3	22	8	0
DE	1335	613	167	425	121	18
DK	185	72	20	75	18	0
EE	32	5	1	13	13	0
EL	350	128	10	157	57	0
ES	921	295	72	438	118	1
FI	183	98	25	48	9	3
FR	1206	421	183	48	93	23
HU	99	18	14	44	23	0
IE	189	63	9	104	14	0
IT	889	405	86	290	112	5
LT	11	1	0	5	5	0
LU	10	4	0	6	0	0
LV	13	2	0	9	2	0
MT	8	0	0	4	4	0
NL	638	260	88	249	38	4
PL	122	21	7	77	18	0
PT	136	37	12	79	8	0
RO	40	6	0	22	12	0
SE	336	140	55	120	18	4
SI	26	9	0	15	2	0
SK	20	3	0	14	3	0
UK	2002	459	272	1133	134	8
EU-27	9624	3429	1109	3688	914	77
HR	17	0	0	6	11	0
MK	6	1	0	2	3	0
TR	128	7	1	106	14	0
KAND	151	8	1	114	28	0
CH	417	79	112	205	21	1
IL	312	35	82	193	2	0
IS	28	7	1	17	3	0
LI	1	1	0	0	0	0
ME	4	0	0	2	2	0

Koordinaator	KOKKU	Koostöö	Ideed	Inimesed	Võimekus	Euratom
NO	168	79	9	40	40	0
ASSOTS	930	201	204	457	68	1
AM	2	0	0	1	1	0
AN	1	0	0	1	0	0
AR	1	0	0	0	1	0
AZ	1	0	0	0	1	0
AU	2	0	0	1	1	0
BA	1	0	0	1	0	0
BJ	1	0	0	0	0	0
BR	2	1	0	0	1	0
BY	1	0	0	0	1	0
CA	5	0	0	1	1	0
CL	1	0	0	0	1	0
CM	1	1	0	0	0	0
EG	3	0	0	1	2	0
GE	1	0	0	0	1	0
JO	4	0	0	0	4	0
JP	1	0	0	0	1	0
KE	1	1	0	0	0	0
KR	1	0	0	0	1	0
LB	1	0	0	0	1	0
MA	2	0	0	0	2	0
MD	1	0	0	0	1	0
MX	1	0	0	0	1	0
NZ	2	0	0	0	2	0
PS	1	0	0	0	1	0
RS	20	3	0	3	14	0
RU	3	1	0	2	0	0
SY	1	0	0	0	1	0
ZA	3	1	0	0	2	0
TN	3	0	0	0	3	0
UA	3	0	0	1	2	0
US	6	0	0	5	1	0
KOLMANDAD	77	8	0	21	48	0
KOKKU	10782	3646	1314	4719	1058	78

Kui vaadelda EL-27 riike, siis näeme, et üldjuhul on teadlaste arv (riigi potentsiaal) ning riiki toodud projektiraha omavahel seotud. Samas Eesti näitel võime öelda, et potentsiaali olemasolu pole ainuke kriteerium, lisandub kindlasti ka konkurentsivõime. Kui Eesti on teadlaste arvu poolest EL-27 riikide hulgas 24. kohal, siis koordineeritavate projektide eelarve osas juba 18. kohal (Joonis 9). Sama hüppe on teinud ka Kreeka.

Joonis 9. Riikide pingerida teadlaste arvu, EK poolse eelarve ning koordineeritavate projektide eelarve alusel (1=kõrgeim, 27=madalaim)

Tavaliselt moodustavad koordineeritavate projektide eelarved rohkem kui veerandi riikide eelarvest (Joonis 10). Eelkõige kehtib see väide EL-15 riikide puhul. Nagu jooniselt näha, mahub Eesti ainsana EL-12 riikidest sellesse skeemi.

EL-27 riikide keskmine edukus on koordineeritavatel projektidel 21,94%, Eesti puhul on see 24,43%.

Eesti koordineerib 32 projekti, neist Koostöö programmi all viit (IKT-4 ja Kosmos-1), Võimekuse programmi all 13 (RegPot - 7, VKE - 6), Inimeste programmi all 13 ning Ideede programmi all 1.

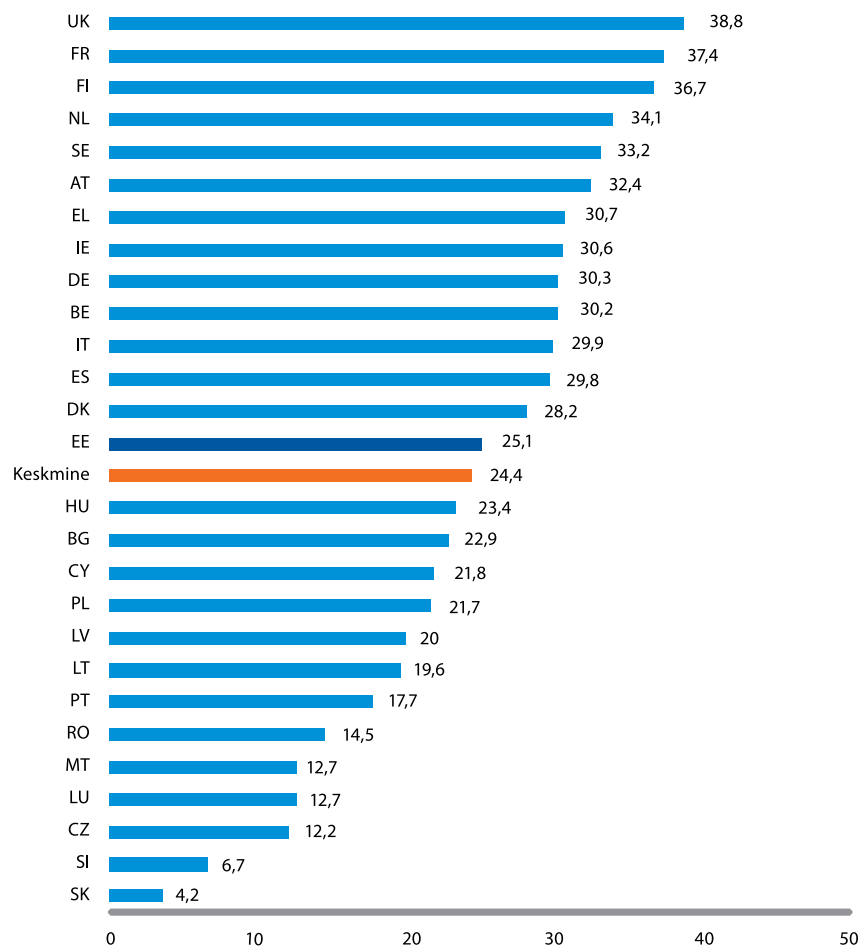
Kordineerimine on kahtlemata risk, samas ka kvaliteedikontroll kogu infrastruktuurile. See tõttu hõlmab enamus eestlaste koordineeritavaid projekte vaid ühte-kahte partnerit, teaduskoostöö projekte koordineerivad eestlased neljal korral – ja seda ainult Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia programmis (**APPRISE OÜ** - *Cultural Heritage Knowledge Exchange Platform*, **Tallinna Tehnikaülikool** - *Artificial Fish Locomotion and Sensing* ning *Diagnosis*,

Error Modelling and Correction for Reliable Systems Design, **EUPROCOM OÜ** - *A converged copper-optical-radio OFDMA-based access network*).

Samas oli Eesti ülimalt edukas Teaduspotsiaali programmi kahel aastal – 2008-2009 –, mil esinesid väga edukalt **Tartu Observatoorium** - *Expose capacity of the Estonian Space Research and Technology through High Quality Partnership in Europe*, **Eesti Biokeskus** - *Unlocking the European Union convergence region potential in genetics*, **Tartu Ülikool** - *Advancing scientific performance and regional potential of Estonian biomedical research* ja Opening Estonian Genome Project for European Research Area, **Tallinna Tehnikaülikool** - *Centre of Research Excellence in Dependable Embedded Systems* ja *Developing the research potential of Institute of Chemistry at Tallinn University of Technology, Estonia* ja **Eesti Maaviljeluse Instituut** - *Food and feed Laboratory of Varied and Outstanding Research in Estonia*). Vaadeldes projekti saanute nimekirja, tekib tahtmatult mõte, et seni Tervise programmi all konkureerinud organisatsioonid on leidnud endale soodsama niši Teaduspotsiaali programmi all.

2009. aastal sai **Lauri Mäliksoo** (Tartu Ülikooli rahvusvahelise õiguse professor) esimesena Eestis maineka 7RP Ideede programmi Euroopa Teadusuuringute Nõukogu (ERC) teadusgrandi, mille eesmärgiks on uurida, milline mõju on Vene Föderatsiooni üha vähem liberaalsel valitsusel rahvusvahelise õiguse doktriinile ja selle kohaldamisele. Kahjuks on see tunnustus jäänud Eestile ainukeseks. Märkimist väärib ka see, et alustavate teadlaste grand (ERC StG2010) sai Cambridge'i ülikoolis töötav Eestist pärit teadlane.

Marie Curie konkurssidelt on riiklikust seisukohast kõige olulisem ERMOS projekti kaasfinantseerimine, mis toob Eesti Teadusfondile nelja aasta jooksul 1,84 miljonit eurot. Kõige kirjum on koordinaatorite pilt VKE toetamiseks mõeldud programmis. **TRV Kliima AS-i** koordineeritava projekti HESTOR eesmärgiks on soojuse salvestamise uudse lahenduse väljatöötamine, **Ardoran OÜ** projekti SafeMetal eesmärgiks on võltsitud euromüntide kindlakstegemiseks uudse signalisatsioonisüsteemi väljatöötamine, **AS LAPI MT** projekti LAPI eesmärgiks on uudse komposiitmaterjali väljatöötamine ohutusiivritele, laevakeredele ja päästepaatide konteineritele. **Eesti Kütte- ja Ventilatsiooninseneride Ühenduse** projekti EXAIRDEC eesmärgiks on toiduainetetööstusele õhusaaste vähendamise uudse tehnoloogia väljatöötamine, **Remedium AS-i** projekti ADAPOND eesmärgiks on bakterite kultuuri kogumise ja säilitamise automatiseerimine kalakasvatustes, **OÜ Eesti Innovatsiooniuustuudi** projekti MOBI3CON eesmärgiks on Mobiil 3D andmete kogumise, töötlemise ja levitamise väljaarendamine ehitusele spetsialiseerunud VKEdes.

Joonis 10. Koordineeritavate projektide osa riikide koguelarvest (%)

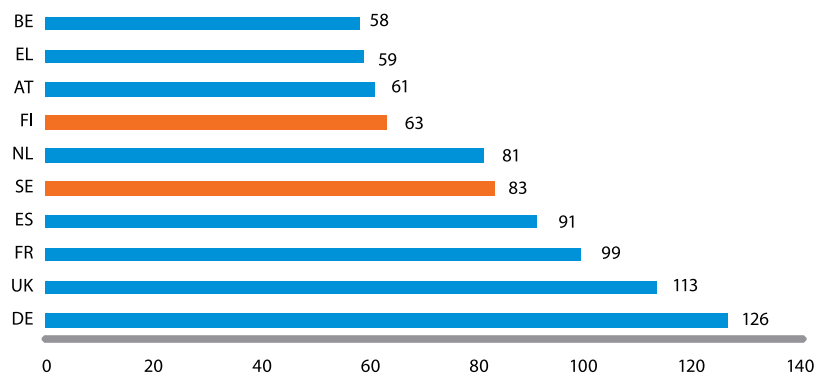
Nende projektide mõju hindamise vajadus tähendab lähitulevikus kindlasti vähemalt üht magistritööd. Kahtlemata peame tõdema, et väikese riigina kummitab meid ikka ja jälle inimressursi nappus. Potentsiaalsetel osalejatel on täiendavate kohustuste võtmine võimatu käimasolevate projektide ning ülikoolide puhul ka õppetööst ning raviasutustes tavapärasest ravitööst tuleneva töökoormuse tõttu. Kahjuks mõjutab see eeskätt just raamprogrammi projektide koordinaatorite hulka.

Rahvusvaheline koostöö

7. raamprogrammi eesmärkide täitmine eeldab rahvusvahelist teaduskoostööd. Juba 7RP algul lepidi kokku, et koostöös lähtutakse kuuest põhimõttest (A new approach to international scientific and technological co-operation in the 7th Research Framework Programme (2007-2013) and the 7th Framework Programme of the European Atomic Energy Community (Euratom) (2007-2011). SEC(2007)47, 12.1.2007):

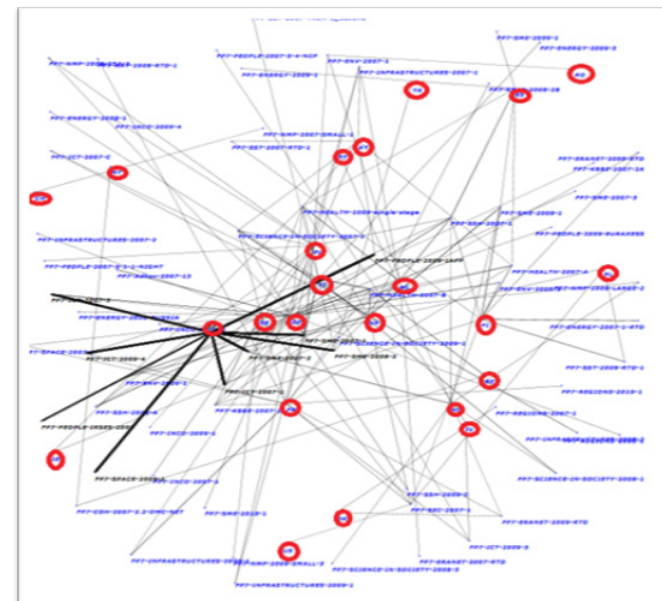
- Euroopa teadusruumi laiendamine ja avamine maailmale, tehes tihedamat koostööd EL naaberriikidega ja soodustades koostööd tähtsaimate rahvusvaheliste partneritega;
- Poliitikameetmete ja rahastamisvahendite kooskõlastatuse ja kavade vastastikuse täiendamise tagamine;
- Teadus- ja tehnoloogiaalase strateegilise koostöö arendamine tähtsaimate kolmandate riikidega, määraes kindlaks ELi jaoks olulisemad koostööpartnerid ja eelisarendussuunad;
- Euroopa muutmine kõrgelt hinnatud teadustööpartneriks, tagades selle jaoks vajaliku rahastamise, maailmatasemel taristu (=infrastruktuuri), kõrge kvalifikatsiooniga teadlaste olemasolu ja liikuvuse ning intellektuaalomandi kaitse;
- Tulemuspõhiste partnerlussuhete loomine infoühiskonna reguleerimise valdkonnas, määraes kindlaks regulatiivse koostöö ja ühise teadustöö prioriteedid;
- Euroopa Liidu ja liikmesriikide koostöö, et saavutada rahvusvahelises koostöös paremaid tulemusi.

Praegu on Eesti partneriteks projektides 1647 organisatsiooni 62-st riigist. Traditsiooniliselt on Eesti suurimad koostööpartnerid organisatsioonid Suurbritanniast, Saksamaalt, Itaaliast, Prantsusmaalt. Teaduslase koostöö põhireegel – koostööd tehakse kas kultuuriliselt, geograafiliselt, keeleliselt või ajalooliselt lähedaste partneritega – saab kinnitust ka raamprogrammi puhul. Koostööpartnerite esikümnesse mahuvad ka Rootsi ja Soome organisatsioonid (Joonis 11).

Joonis 11. Eesti partnerid 7RP projektides (10 sagedamini esinenud riiki)

Pooled partnerriigid (31) kuuluvad nn kolmandate partnerite hulka. Samas moodustavad need riigid partneritest vaid üliväikese osa – 7,3%. Suurim ühisprojektide hulk on Eestil neist kolme riigiga – Horvaatia, Venemaa ja Lõuna-Aafrika Vabariigiga. Koordinaatorite ring on mõnevõrra kitsam: Eesti osalusega projekte koordineerivad 22 erineva riigi organisatsioonid. Siin on koostöö pilt mõnevõrra teistsugune, kui joonisel 5 näeme. Koordinaatorite esikümnesse kuuluvad (kahanevas järjekorras) Saksamaa, Itaalia, Prantsusmaa, Kreeka, Suurbritannia, Rootsi, Holland, Soome, Austria, Norra ja Hispaania. Mingit erilist spetsialiseerumist koordinaatorriikide vahel pole teemavaldkondade osas eriti märgata, esile tõuseb ainult Itaalia, kes koordineerib nelja projekti IKT valdkonnas (Joonis 12).

Joonis 12. Eesti paiknemine koordinaatorina („ämblik”) ja partnerina projektikonsoortiumides eri riikide ja programmide kaupa.

Joonise autor: Rivo Raamat. Allikas: eCORDA andmebaas 25.10.2011.

Koostöö programmi konkurssidel võivad osaleda kõik, samas kuulutatakse välja spetsiaal-seid konkursse nn **rahvusvahelise koostöö partneritest riikidele (ICPC)** (<ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/icpc-list.pdf>). Rahvusvahelise koostöö partneritest riikide organisatsioonid võivad osaleda 7RP projektides, kui on täidetud 7RP osalemise eeskirjades kehtestatud miinimumnõuded. Neil on õigus saada EL-poolset rahastamist ja olla isegi projektide koordinaatoriteks. Nendest riikidest pärit osalejatel on samasugused õigused (nt rahastamise või intellektuaalomandi õiguste osas) ja kohustused (nt finants- ja teaduslase aruandluse, audite, intellektuaalomandi õiguste osas) kui konsortsiumi EL-ist pärit partneritel.

Samuti organiseeritakse **suunatud konkursse**, kus osalemise põhitingimuseks on, et konkreetse riigi organisatsioonid peavad olema esindatud projekti konsortsiumis. Nii näiteks osaleb Tartu Ülikool projektis CHERISH (Improving Diagnoses of Mental Retardation in Children in Central Eastern Europe and Central Asia through Genetic Characterisation and Bioinformatics/-Statistics).

Üldjuhul pole need konkursid Eestis eriti vastukaja leidnud, seda eelkõige seetõttu, et konkursid on väga spetsiifilise suunitlusega ning Eestis puudub potentsiaal selliseks globaalseks koostööks nagu Aafrika, Kariibi mere piirkonna või Vaikse ookeani piirkonna riikidele suunatud teemad eeldavad. Küll aga on osaletud Venemaa, Hiina ja India-suunalistel konkurssidel. Näiteks rahastuse saanud projektis ICOEUR, mille käigus uuritakse Euroopa ja Venemaa elektri jaotusvõrkude omavahelise ühendamise võimalusi, kaasnevaid riske ja seire- ning ohutusküsimusi, on 8 Vene partnerit.

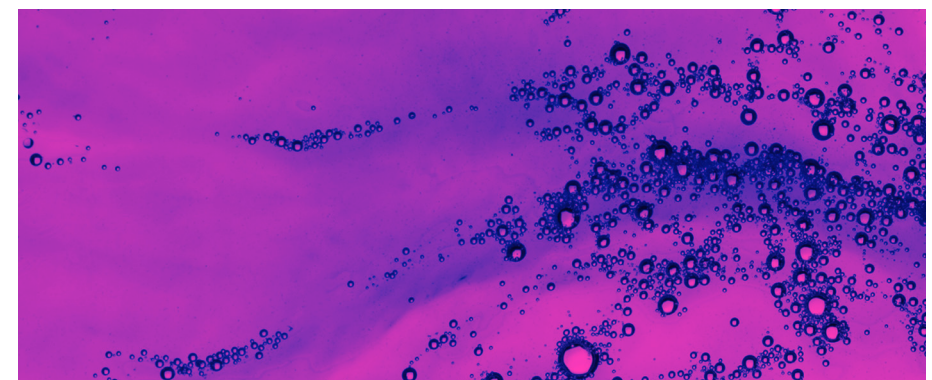
Rahvusvahelises teadustöötajate vahetamise skeemis on Eestil neli edukat osalust. Võimekuse programmis on eestlased küllaltki aktiivselt osalenud INCO konkurssidel, mis on suunatud koostöö tugevdamisele Euroopa naabritega. INCO-NET skeemide eesmärgiks on tuua kokku poliitikuid ja huvirühmi antud piirkonnas või riikide rühmas, et määratleda koostöö suundumused, tuvastada teaduse- ja tehnoloogiaalased prioriteedid regioonis, mis pakuvad vastastikust huvi ning rakendada ellu konkreetseid tegevusi, et aidata kaasa mingi piirkonna teadlaste osalemisele.

Eesti on seotud eelkõige projektidega, mis toetavad endise NL territooriumil asuvaid teadusorganisatsioone (INCO-NET EECA - *S&T International Cooperation Network for Eastern European and Central Asian Countries* ja INCO-NET CA/SC - *International Cooperation Network for Central Asian and South Caucasus countries*). Samuti osaletakse Venemaaga seotud ERA-NET skeemis. Siin on hetkel jõutud ühiskonkursside ettevalmistamise faasi.

Märkimist väärib ka see, et SA Archimedes on välja töötanud andmebaasi, mis võimaldab kiirelt saada ülevaate kolmandatele partnerriikidele mõeldud konkurssidest: <https://www.archimedes.ee/incontact/topics>. Andmebaas on käigus olnud alates juulist 2010 ning detsembri seisuga olid seda külastanud kasutajad 117st erinevast riigist.

Kokkuvõtteks

Kuigi Euroopa Liidu argoos nimetatakse Eestit ikka veel uueks liikmesriigiks, peaksime ise sellega väljendatavasse allahindlusesse juba kriitilisemalt suhtuma. Vaadakes tõele näkku – aktiivseimad meie hulgast on osalenud EL raamprogrammides juba pea kaksikümne aastat, neist 11 aastat olnud seotud ametlike partneritena, sealhulgas kuus aastat raamprogrammi suunajate ülesannetes. Just viimastes peame ennast enam tõestama.

Lisa 1

Eesti organisatsioonide koordineeritavad projektid programmides aastate jooksul

Aasta	Akronüüm	Projekti pealkiri	Rahastamis-skeem	Koordinaator
Ideed				
2009	INTLAWRUSSIA	International Law and Non-liberal States: The Doctrine and Application of International Law in the Russian Federation	ERC-SG	TARTU ÜLIKOOL
IKT				
2007	SMARTMUSEUM	Cultural Heritage Knowledge Exchange Platform	CP	APPRISE OU
2008	FILOSE	Artificial Fish Locomotion and Sensing	CP	TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
2009	DIAMOND	Diagnosis, Error Modelling and Correction for Reliable Systems Design	CP	TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
2010	ACCORDANCE	A converged copper-optical-radio OFDMA-based access network with high	CP	EUPROCOM OÜ
Inimesed				
2007	HEDGEHEP	The cellular origins of Hepatocellular Carcinoma: possible role for Hedgehog pathway.	MC-ERG	TARTU ÜLIKOOL
2007	RNEST07	Researchers' Night 2007 Estonia	CSA-SA	SIHTASUTUS TEADUSKESKUS AHHA
2008	ESTSPINE	Educational, Scientific, and Technological Aspects of Splines	MC-ERG	TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI KÜBERNEETIKA INSTITUUT
2008	GLOBAM	Global biodiversity of arbuscular mycorrhizal fungi: taxonomic and functional patterns	MC-ERG	TARTU ÜLIKOOL

Aasta	Akronüüm	Projekti pealkiri	Rahastamis-skeem	Koordinaator
2008	RNEST08	Researchers' Night 2008 Estonia	CSA-SA	SIHTASUTUS TEADUSKESKUS AHHA
2009	ESTWAVE	Educational, Scientific and Technological Aspects of Mesoscopic Continuum Physics for Waves in Complex Materials	MC-ERG	TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI KÜBERNEETIKA INSTITUUT
2009	RNEST09	Researchers' Night 2009 Estonia	CSA-SA	SIHTASUTUS TEADUSKESKUS AHHA
2009	FLEXSOLCELL	Development of Flexible single and tandem II-VI-Based High Efficiency Thin Film Solar Cells	MC-IRSES	TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
2010	AVICONGEN2	Conservation genetics of threatened bird species	MC-ERG	EESTI MAAÜLIKOOL
2010	MICROFLUCHIP	Microfluidic Chip	MC-ERG	TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
2010	ERMOS	Estonian Research Mobility Scheme	MC-COFUND	SIHTASUTUS EESTI TEADUSFOND
2010	RNEST10	Researchers' Night 2010 Estonia	CSA-SA	SIHTASUTUS TEADUSKESKUS AHHA
2010	WATERS	Strategic partnership for improved basin-scale water quality parameter retrieval from optical signatures	MC-IAPP	TARTU OBSERVATOORIUM
Kosmos				
2010	NORDICBALTSAT	Utilizing the existing and emerging potential of Nordic-Baltic dimension in critical satellite technologies and applications	CSA-SA	ETTEVÕTLUSE ARENDAMISE SIHTASUTUS

Aasta	Akronüüm	Projekti pealkiri	Rahastamis- skeem	Koordinaator
TeadPot				
2008	ESTSPACE	Expose capacity of the Estonian Space Research and Technology through High Quality Partnership in Europe	CSA-SA	TARTU OBSERVATOORIUM
2008	ECOGENE	Unlocking the European Union convergence region potential in genetics	CSA-SA	EESTI BIOKESKUS
2008	ESTBIOREG	Advancing scientific performance and regional potential of Estonian biomedical research	CSA-SA	TARTU ÜLIKOOL
2009	CREDES	Centre of Research Excellence in Dependable Embedded Systems	CSA-SA	TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
2009	FLAVOURE	Food and feed Laboratory of Varied and Outstanding Research in Estonia	CSA-SA	EESTI MAAVILJELUSE INSTITUUT
2009	IC-UP2	Developing the research potential of Institute of Chemistry at Tallinn University of Technology, Estonia	CSA-SA	TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
2009	OPENGENE	Opening Estonian Genome Project for European Research Area	CSA-SA	TARTU ÜLIKOOL

Aasta	Akronüüm	Projekti pealkiri	Rahastamis- skeem	Koordinaator
VKE				
2008	LAPI	Development of novel composite material for safety helmets, boat hulls and lifeboat containers that has self-repairing and visual inspection features	BSG-SME	AS LAPI MT
2008	ADAPOND	Development of an automatic process of in-house collection, storage and application of adaptive bacteria culture for fish farms.	BSG-SME	Remedium AS
2008	MOBI3CON	Developing Mobile 3D Data Collection, Processing and Dissemination Solution for Construction SME-s	BSG-SME-AG	OSAÜHING EESTI INNOVATSIOONI INSTITUUT
2010	EXAIRDEC	Development of Novel Exhaust Air Decontamination Process and Equipment for Food Processing Industry's Applications, based on Dielectric Barrier Discharge	BSG-SME-AG	Eesti Kütte- ja Ventilatsiooni-inseneride Ühendus
2010	HESTOR	Development of Thermal Storage Application for HVAC solutions based on Phase Change Materials	BSG-SME-AG	TRV Kliima AS
2010	SafeMetal	Increasing EU citizen Security by utilizing innovative intelligent signal processing systems for Euro-coin validation and metal quality testing	BSG-SME-AG	Ardoran OÜ

Lisa 2

Kasutatud lühendid

7RP	7. raamprogramm
BSG	teadusuuringud konkreetsete rühmade huvides
CSA	koordineerivad ja toetavad tegevused
EL-12	Euroopa Liidu nn uued liikmesriigid
EL-15	Euroopa Liidu nn vanad liikmesriigid
EL-27	Euroopa Liidu 27 liikmesriiki
ERC	Euroopa Teadusnõukogu
HES	kesk- või kõrgharidus
ICPC	rahvusvahelistest koostööpartneritest riigid
IKT	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia programm
INCO	võimekuse programmi rahvusvahelisele koostööle suunatud alaprogramm
IRSES	rahvusvaheline teadustöötajate vahetamise skeem
MC	Marie Curie tegevused
NoE	tippkeskuste võrgustikud
PRC	kasumit tootev eraettevõtte
PUB	avalik-õiguslik asutus
REC	teadusasutus
VKE	väikese ja keskmise suurusega ettevõtted

7. raamprogrammi kontaktisikud Eestis

RIIKLIKUD KOORDINAATORID:

Ülle Must

tel: 730 0330, e-post: ulle.must@archimedes.ee

Rein Kaarli

tel: 735 0213, e-post: rein.kaarli@hm.ee

VALDKONDADE KONTAKTISIKUD:

Juriidilised- ja finantsküsimused raamprogrammis
VKE-de huvides läbiviidavad teadusuuringud

Oskar Otsus

tel: 730 0122, e-post: oskar.otsus@archimedes.ee

Tervis

Teadmiste piirkonnad

Argo Soon

tel: 730 0372, e-post: argo.soon@archimedes.ee

Toit, põllumajandus ja biotehnoloogia

Meelis Sirendi, PhD

tel: 699 6212, e-post: meelis@etf.ee

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad

Nanoteadused, nanotehnoloogiad, materjalid ja
uued tootmistehnoloogiad

Rivo Raamat

tel: 730 0121, e-post: rivo.raamat@archimedes.ee

Energeetika,

Transport (sealhulgas lennundus)

Maria Habicht

tel: 730 0327, e-post: maria.habicht@archimedes.ee

Keskkond (sealhulgas kliimamuutused)

Liina Saar

tel: 730 0338, e-post: liina.saar@archimedes.ee

Sotsiaalmajandus- ja humanitaarteadused
Rahvusvahelise koostöö alased tegevused

Ülle Must

tel: 730 0330, e-post: ulle.must@archimedes.ee

Julgeolek

Kosmos

Einar Mikson, PhD

tel: 730 0328, e-post: einar.mikson@archimedes.ee

Ideed

Madis Saluveer, PhD

tel: 730 0326, e-post: madis.saluveer@archimedes.ee

Inimesed (Marie Curie tegevused)

Teaduspotentsiaal

Kristin Kraav

tel: 730 0337, e-post: kristin.kraav@archimedes.ee

Teadusuuringute infrastruktuurid

Marika Meltsas

tel: 730 0323, e-post: marika.meltsas@archimedes.ee

Teadus ühiskonnas

Terje Tuisk

tel: 730 0333, e-post: terje.tuisk@archimedes.ee

Teadusuuringute ühiskeskus

Ene Kadastik, PhD

tel: 735 0306, e-post: ene.kadastik@hm.ee

Euratom NCP

Kadri Isakar

tel: 742 8102, e-post: isakar@ut.ee

ARCHIMEDES

**Sihtasutus Archimedes
teaduskoostöö keskus**

Väike-Turu 8, 51013 Tartu

Tel: 730 0324, e-post: tartu@archimedes.ee